

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Hoofdlijnenakkoord RES West-Overijssel		Reg. Nr.	Z/16/006433-157816
		Afdeling	Strategie en Beleid
Portefeuillehouder	M.F. Wichard	Opsteller	Schutte, Arjan
Datum DB - vergadering	23 maart 2021		arjanschutte@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	20 april 2021		+31882331688

VOORSTEL
Het AB besluit:

SAMENVATTING
<p>De RES West-Overijssel wordt in twee slagen voorgelegd voor besluitvorming aan de deelnemende gemeenten, provincie en waterschap. Het concept-Hoofdlijnenakkoord bevat een 6 tal doelstellingen (paragraaf 2) en 6 regionale afspraken (paragraaf 3) die in de definitieve RES 1.0 gedetailleerd uitgewerkt worden. Het geactualiseerde bod voor duurzame opwek van elektriciteit bedraagt 1,8 TWh. De bijdrage van het waterschap is daarin opgenomen.</p> <p>De regionale samenwerking in RES verband zorgt voor een sterkere relatie en samenwerking in de energietransitie tussen de provincie Overijssel, de gemeenten, het waterschap en de netbeheerders in West-Overijssel. Bij het opstellen van het Hoofdlijnenakkoord zijn de regionale maatschappelijke partners betrokken, evenals op gemeentelijk niveau burger- en bedrijvenparticipanten.</p>

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Besluitvormingsproces

Het besluitvormingsproces RES 1.0 West-Overijssel (Regionale Energiestrategie) wordt in twee slagen georganiseerd. Eerst wordt dit concept-Hoofdlijnenakkoord voorgelegd met daarin de gemaakte afspraken tussen de betrokken overheden; daarna wordt in juni a.s. de definitieve RES 1.0 West-Overijssel aan u voorgelegd ter vaststelling. Op deze wijze wordt beoogd om zoveel mogelijk ruimte te bieden aan de volksvertegenwoordigende organen (gemeenteraden, provinciale staten en algemeen bestuur) om invloed uit te oefenen op de uiteindelijke RES 1.0 West-Overijssel.

Doelstellingen en regionale afspraken

De doelstellingen en afspraken in het Hoofdlijnenakkoord dienen als basis voor de RES 1.0 West-Overijssel. Eventuele moties, amendementen of kanttekeningen worden meegenomen in de afwegingen voor de definitieve tekst van RES 1.0 West-Overijssel.

Het concept-Hoofdlijnenakkoord bevat een 6 tal doelstellingen (paragraaf 2) en 6 regionale afspraken (paragraaf 3) op de volgende onderwerpen:

2. De regionale doelstellingen in de RES 1.0
  - 2.1 Bod concept-RES handhaven en streven naar 60-40 wind-zon
  - 2.2 Zoekgebieden voor zon en/of wind op de kaart
  - 2.3 Optimaliseren Ruimtelijke kwaliteit bij opwek
  - 2.4 Beperken van maatschappelijke kosten
  - 2.5 Gebiedsgerichte en grensontkennende participatie
  - 2.6 Minimaal 50% Lokaal eigendom
3. De regionale afspraken in de RES West-Overijssel
  - 3.1 Versterken subregionale samenwerking
  - 3.2 Regionale participatie

- 3.3 Aan de slag met groen gas, geothermie, lokale waterstof, aquathermie en de duurzaamheidsladder toepassen in de Regionale Structuur Warmte
- 3.4 Verkenning naar Regionale Milieu Effect Rapportage
- 3.5 Doorontwikkeling RES-organisatie en financiering
- 3.6 Samenwerken aan een lobby op betaalbaarheid en governance in relatie tot warmte en zon-opdak

Krachtige samenwerking energietransitie

De doelstellingen en afspraken willen de RES-partners realiseren door zo goed mogelijk aan te sluiten bij de lokale processen en de onderlinge verschillen in tempo in gemeenten. Door meer sub-regionaal samen te werken is de opgave leidend en niet de gemeentegrenzen. De definitieve RES 1.0 vormt de basis voor het investeringsplan van de netbeheerders.

De ambitie en doelstellingen van het waterschap passen goed bij de inhoud van het Hoofdlijnenakkoord en ze worden de komende jaren binnen deze kaders en afspraken verder uitgewerkt en gerealiseerd.

KADER

- De RES-en (30 regio's) komen voort uit het Klimaatakkoord en het is een strategie met een politiek-bestuurlijk karakter voor een samenhangende en resultaatgerichte energietransitie (duurzame elektriciteit en warmtevoorziening). Het vormt de basis vormt voor gemeentelijke en provinciale ruimtelijke instrumenten in het kader van de Omgevingswet zoals voor omgevingsvisies, verordeningen en omgevingsplannen. Daarin worden de afspraken uit de RES integraal afgewogen en ruimtelijk geborgd zodat initiatiefnemers daar rekening mee kunnen houden. De RES-en worden stapsgewijs in een bestuurlijk proces vormgegeven. Het waterschap is betrokken bij twee RES-en, nl. Drenthe en West-Overijssel.
- Op 9 april 2019 heeft het dagelijks bestuur ingestemd met de startnotitie RES-West-Overijssel en is het algemeen bestuur (23 april 2019) daarover geïnformeerd per brief. Het vormt de leidraad voor het samenwerkingsproces tussen 11 gemeenten, provincie en het waterschap. Uitgangspunt is dat het op te stellen bod voor duurzame elektriciteitsopwekking (wind, zon) in 2030 wordt opgebouwd uit bestaande plannen en ambities van gemeenten. Daarnaast wordt erin beschreven wat de regionale behoefte is aan warmte de komende jaren en op welke wijze daarin voorzien kan worden met duurzame bronnen.
- Op 26 mei 2020 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de concept RES West-Overijssel "Naar een opgewekt West-Overijssel". Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft geconcludeerd dat de ingediende concept RES in voldoende mate bijdraagt aan de landelijke doelstellingen (35 TWh). In de concept-RES waren een aantal voornemens opgenomen om nog nader uit te werken in de definitieve RES 1.0. Dit betreft het bod op elektriciteit en de energiemix zon-wind, de ruimtelijke zoekgebieden, de ruimtelijke ontwerpprincipes, de procesparticipatie, lokaal eigendom, maatschappelijke kostenefficiency en de regionale structuur warmte.
Op al deze punten worden nu afspraken voorgelegd in dit concept-Hoofdlijnenakkoord.

ARGUMENTEN

- In de startnota RES West-Overijssel is vastgesteld dat de bestuurlijke partners voor 1 juni 2020 komen tot een concept-RES West-Overijssel en voor 1 juli 2021 tot een RES 1.0.
- De gemeentelijke doelstellingen en ambities zijn vertaald naar een bod van de opwek van duurzame elektriciteit en een regionale structuur warmte. De actualisatie van dit bod in het concept-Hoofdlijnenakkoord resulteert in een bod van 1,8 TWh. De bijdrage van het waterschap is daarin opgenomen.
Vanuit analyse van ruimtelijke mogelijkheden en vanuit maatschappelijke kosten (netinfrastructuur) is voorgesteld de ambitie in 2030 voor aandeel duurzame opwek 60% wind te laten zijn. Daarbij geldt de kanttekening dat gemeenten grote verschillen vertonen in

kansen en beperkingen om dit te realiseren; daarbij geldt dat er naar vermogen wordt gepresteerd.

- De ruimtelijke zoekgebieden sluiten aan bij de door de gemeenten vastgestelde of beoogde zoekgebieden waarbij de procesafpraak is dat deze in alle gemeenten geconcretiseerd worden vóór de vaststelling van de volgende RES 2.0. Daarbij worden de maatschappelijke kosten van de benodigde infrastructuur en de ruimtelijke kwaliteit meegewogen.
- De regionale doelstelling streven naar minimaal 50% lokaal eigendom uit de concept-RES blijft gehandhaafd, wat niet betekent dat afzonderlijke gemeente kunnen streven naar een hoger percentage.
- Er worden procesafspraken voorgesteld om regionale vervolgstappen te zetten in de Regionale Structuur Warmte o.a. op het gebied van geothermie en duurzame gassen. Daarnaast worden afspraken voorgesteld op het gebied van verdere subregionale samenwerking, regionale participatie, verkenning MER, doorontwikkeling organisatie, financiering en lobby.

FINANCIËN

Vaststelling van het Hoofdlijnenakkoord heeft geen directe financiële consequenties.

Het budget voor de RES organisatie (Rijk, provincie) is beschikbaar voor de doorontwikkeling naar de RES 1.0 tot eind 2021. Over de financiering van de verdere ontwikkeling van de RES-en (2022-2025) zal door het nieuwe kabinet besluitvorming plaatsvinden.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

De vaststelling van het concept-Hoofdlijnenakkoord West-Overijssel betekent voor gemeenteraad/Provinciale Staten/algemeen bestuur dat zij hiermee een uitspraak doen over het totaal van het regionaal bod voor opwek elektriciteit en het gemeentelijk aandeel in dit bod. En de daarmee gepaard gaande doelstellingen en regionale afspraken. Met dit besluit wordt geen uitspraak gevraagd over (de hoogte van) het bod van een afzonderlijke gemeenten.

Het waterschap is partner in de RES en heeft in deze samenwerking een bijzondere positie omdat de algemene democratie (gemeenten en provincie) verantwoordelijk is voor het ruimtelijk beleid. Het waterschap werkt binnen die gemeentelijke kaders samen met partijen om de energieambities te realiseren en bij te dragen aan maatschappelijke doelen.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Er is eerder bij de concept-RES "Naar een opgewekt Overijssel", een aantal randvoorwaarden geformuleerd voor de realisatie van de concept-RES. Deze voorwaarden hebben betrekking op het elektriciteitsnetwerk, de SDE subsidie, wet- en regelgeving en bestuurlijke verantwoordelijkheid van de RES-partners. Recent is door landelijke werkgroepen onder leiding van het faciliterende Nationaal Programma RES (NPRES) een aantal kansen en knelpunten geformuleerd op deze onderwerpen. Omdat deze aanbevelingen nog besproken moeten worden in de regio is in dit Hoofdlijnenakkoord nog geen beoordeling daarvan opgenomen. In de definitieve RES 1.0 zal in juni a.s. nader worden ingegaan op de voortgang omtrent deze randvoorwaarden.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Bij het opstellen van het Hoofdlijnenakkoord werkten de gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerders samen met maatschappelijke partners, waaronder vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, woningcorporaties, Natuur- en Milieuorganisaties, Land- en tuinbouworganisatie, lokale energie-initiatieven, vertegenwoordigers van jongeren(organisaties). Deze zijn bijeengebracht in een adviesgroep RES West-Overijssel.

Daarnaast zijn ook de terreinbeherende organisaties zoals Staatsbosbeheer, Overijssels Particulier Grondbezit, IJssellandschap, Landschap Overijssel en Natuurmonumenten betrokken.

Er was afgesproken dat de participatie van inwoners en andere belanghebbenden, primair plaats vindt en gefaciliteerd wordt op het lokaal gemeentelijk niveau.

COMMUNICATIE

Op 31 maart 2021 om 12.00 uur werd door de voorzitters van de stuurgroep RES West-Overijssel in een persgesprek het Hoofdlijnenakkoord RES West-Overijssel toegelicht. Parallel daaraan werd een persbericht uitgebracht (bijlage 2).

VERVOLG / UITVOERING

Proces

Na besluitvorming over het Hoofdlijnenakkoord - al of niet vergezeld van moties en/of amendementen - wordt de nader uitgewerkte definitieve RES 1.0 ter besluitvorming voorgelegd in het algemeen bestuur naar verwachting 29 juni a.s.

Het voornemen is om de vastgestelde definitieve RES 1.0 bij het NPRES in te dienen per 1 juli 2021. De RES wordt richting 2030 geactualiseerd om de twee jaar; RES 2.0, enz.

RES Drenthe

De besluitvormingstrajecten in Overijssel en Drenthe zijn verschillend ingericht. Drenthe legt de definitieve RES 1.0 in één keer voor ter besluitvorming, dat zullen we kunnen bespreken in het algemeen bestuur van naar verwachting 18 mei a.s..-

BIJLAGEN

1. Concept-Hoofdlijnenakkoord RES West-Overijssel
2. Persbericht d.d. 31 maart 2021

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman